

KotoDia

Koulutus, ohjaus ja mentorointi
kotouttavan diakonian tueksi

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

SATAEDU

Puheeksi ottaminen ja
konfliktien selvittely

- Nostetaan kissa pöydälle. Asiat eivät yleensä katoa toivomalla ja katsomalla toiseen suuntaan.
- Ei tarvitse tehdä joka asiasta numeroa, mutta on hyvä ottaa selvää, onko kiihtyneen puheen, murjottavan ilmeen tai poisjäämisen taustalla jotain, mikä pitäisi käsitellä tai ainakin tarjota mahdollisuus siihen.
- Pitkistyessään asiat mutkistuu. Usein kannattaisi asiat selvittää mahdollisimman nopeasti, kun siihen ei vielä liity monia ihmisiä, monet eivät tiedä siitä, ei ole syntynyt vastakkaisia leirejä. Parempi kertoa omasta huolestaan varhain kuin liian myöhään.
- Riittävä tiedottaminen kaikille seurakuntalaisille maahanmuuttajien parissa tehtävästä työstä ennaltaehkäisee monia ongelmia. Samalla voi tarjota mahdollisuuden tulla mukaan työhön.

Puheeksiottamisen foorumit

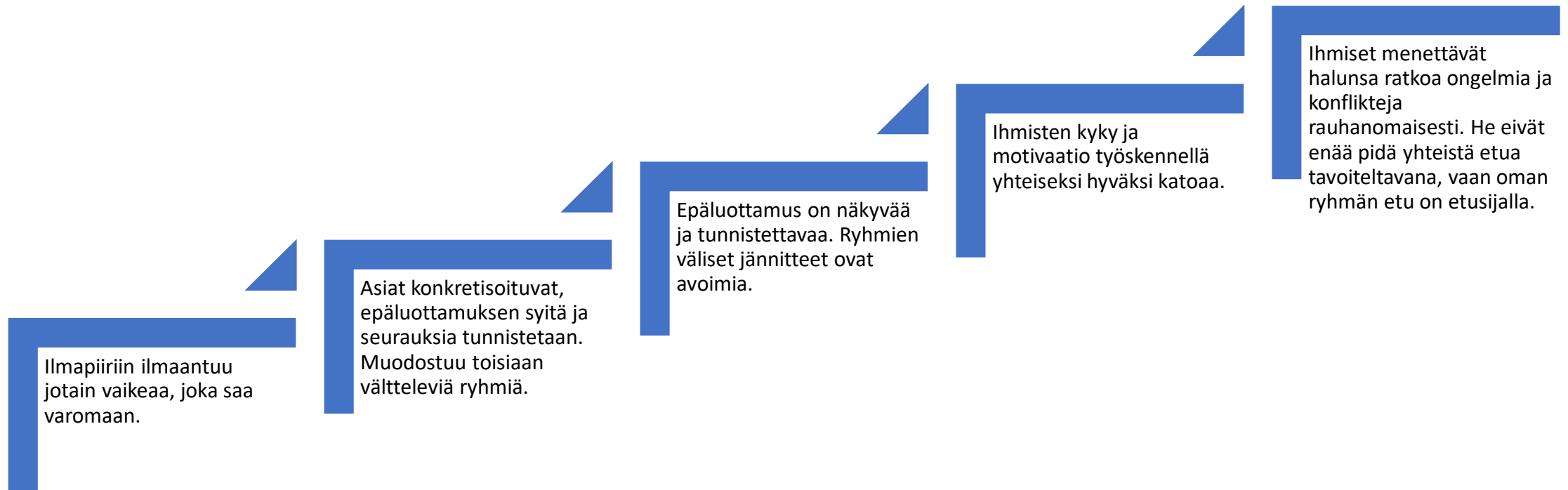
- Tarjotaan mahdollisuus keskusteluun pastorin ja maahanmuuttajatyöntekijän kanssa eri ryhmissä (opiskelijat, vanhukset, nuoret, pienryhmät, maahanmuuttajat).
 - Tarjotaan tietoa.
 - Annetaan mahdollisuus esittää kysymyksiä.
 - Keskustellaan median luomista mielikuvista. Kerrotaan esimerkkejä tutuista maahanmuuttajista. (Yksityisyys huomioiden)

Konflikti

- Konfliktilla on osapuolet, aika ja paikka.
- Se voi kehittyä pitkän ajan kuluessa tai joskus leimahtaa nopeastikin.
- Jostain tietystä tapahtumasta lähtenyt epäluottamus joidenkin henkilöiden välillä voi laajeta epäluottamukseksi koko yhteisössä.
 - Asioihin kannattaa puuttua siis mahdollisimman varhain.

Konfliktiin eteneminen epäluottamuksen lisääntyessä

Konfliktin purku

- Työyhteisösovittelussa ei etsitä syyllistä tai edes totuutta, koska se ei ehkä ole mahdollista.
- Pyritään siihen, että kaikki tulevat kuulluiksi ja päästään sopimukseen, jolla yhteiselo voidaan jatkaa.
 - Kuulluksi tuleminen voi usein jo ratkaista monta alkavaa konfliktia. Katkeruus ei pääse kertymään.
- Välimiesmenettely voi olla toimiva ratkaisu.
 - Kulttuuritulkki välissä.
 - Tunteitaan loukatuksi kokeneet ihmiset puhuvat luotetun, neutraalin ihmisen kanssa.
 - Kukaan ei menetä kasvojaan.

Konfliktin purku

- Kehut julkisesti, moitteet yksityisesti –periaate
- Joskus julkisesti tapahtunut on syytä myös julkisesti puida. (Ei siis käsitellä laajemmin, vaan tapahtumassa mukana olleet tai siitä tiedon saaneet saavat tiedon siitä, että asia käsitellään, vaikka eivät välttämättä yksityiskohtia.)
 - Välittyy viesti, että yhteisömmme ei hyväksy tällaista käytöstä.

Keskustelussa:

- Kunnioittava puhetapa
- Kuuntelu
- Rehellisyys
- Yritä ymmärtää parhain päin.
- Luottamuksen ja kunnioituksen säilyminen ovat ratkaisevia.
- Tosiasioihin, järkeen, kokemukseen tai auktoriteettiin vetoaminen ei yleensä toimi neuvotteluissa. Pitää pystyä avartamaan ajattelua ja näkemyksiä. Umpikujasta pääsemiseen tarvitaan henkilöä, johon molemmat osapuolet luottavat. Ainoa ratkaisu on luova ratkaisu, joka on parempi kuin osapuolten alkuperäiset vaatimukset.

- Yksilöiden väliset konfliktit pyrkivät laajenemaan tilannekohtaisesta tapahtumasta ryhmäkonflikteiksi hyvin nopeasti, usein jo samalla hetkellä.
 - Salin oven takana äänekkäästi tilaisuuden aikana puhuneita henkilöitä oli pyydetty olemaan hiljempaa. He kokivat, että se johtui rasismista ja kertoivat siitä omalle kieliryhmälleen, vaikka kaikki eivät olleet olleet tilanteessa mukanaan. Hetken päästä menossa oli suomalaiset vastaan me – keskustelu.
- Konfliktinratkaisun ”ammattilaisia” todennäköisesti löytyy yhteisöstä: opettajat, päiväkodin henkilökunta, johtavassa asemassa olevat, pastorit jne.
 - Työnsä puolesta ryhmiä ja niiden konflikteja selvittelevät henkilöt ovat saaneet koulutusta erilaisiin menetelmiin, joita voi soveltaa.

- Älä hyppää syvään päähän. Jos on korjattava epäkohta, sitä tulisi lähestyä tarkastellen, ilman ennakko-oletuksia.
- Älä odota ihmisten tietävän asioita, jos heille ei ole selitetty. Suomalaisen elämänmenon säännöt ja tavat on syytä kertoa ja selittää.
- Selitä ja ohjaa, jos odotat toimintaan muutosta.
- Esimerkki: Joku ulkomaalainen tupakoi kirkon oven edessä. Vahtimestari meni puuttumaan asiaan huiskimalla kaksin käsin ja hokemalla: "Hus, hus." Tästä seurasi loukkaantuminen. Miten sen olisi voinut välttää?
 - Ohjaammeko suomalaisia oikealle tupakkapaikalle samalla tavalla?
 - Mistä käytös johtui? Mitä ennakko-oletuksia taustalla ehkä oli?

Maahanmuuttajaryhmien keskinäiset konfliktit

- On hyvä huomioida myös, että monet maahanmuuttajat tulevat konfliktien repimistä maista. Eri maiden tai maan sisällä eri väestöryhmien välillä voi olla menossa konflikteja, jotka heijastuvat elämään Suomessakin.
- Kotimaassa opitut asenteet ja ryhmäjaot vaikuttavat myös Suomessa.
- Rasismia on myös muiden ihmisryhmien välillä kuin valkoiskoisten ja mustien.
- Seurakunnan opetuksessa myös tämä asia tulisi ottaa huomioon.
- Uudessa tilanteessa ihmisten identiteetti ja asema joutuvat uudelleenarvioinnin ja -luomisen kohteeksi. Ryhmän sisällä saattaa syntyä kateutta, epäluuloa, juoruja ja kilpailua. Seurakunnan toimintaperiaatteiden kertominen ja vastuun jakamisen perusteleminen ehkäisevät tätä.

Polarisaatio

- Polarisaatio on eri ilmiö kuin konflikti, mutta ne voivat liittyä toisiinsa.
- Polarisaatiossa ei ole selvää aikaan ja paikkaan liitettävää tapahtumaa ja osapuolia, vaan kyseessä on enemmän pinnan alla kytevä ilmiö.
- Polarisaatio, jakautuneisuus perustuu enemmän tunteisiin kuin tosiasioihin.
- Jakautuneisuudessa ajatellaan olevan olemassa toisiaan vastaan olevia ryhmiä.
- Alun pienistä ääripäistä kasvaa toisiaan vastaan olevat ryhmät, kun tulee mahdolliseksi olla keskellä, valitsematta puoltaan.

Sillanrakentajat lisäämässä kuilua

- Sensaationhakuinen media yleensä antaa puhetilaa ääriryhmien edustajille.
- Sillanrakentaja haluaa kovasti ymmärtää kumpiakin ääriryhmiä ja saada heidät ymmärtämään toisiaan, mutta samalla vahvistaa heidän identiteettiajatteluaan ja vahvistaa ajattelua, että on olemassa kaksi toisiaan vastassa olevaa ryhmää.
- Kaikki puhe, joka vahvistaa identiteettiä, me ja he, lisää jakautuneisuutta.
 - He aina... He kaikki...Sehän kuuluu heidän kulttuuriinsa...He ovat kaikki sellaisia...Me olemme kaikki tällaisia...Me aina...He eivät koskaan...
- Todelliset huolenaiheet ja yhteisön toiminnassa ilmenevät ongelmat eivät tule käsitellyiksi, koska huomio keskittyy identiteettiin.

Polarisaation purku

- Huomio tulisi kohdentaa todellisiin huolenaiheisiin ja etsiä yhdessä niihin ratkaisuja.
- Huomion kiinnittäminen keskiryhmään, hiljaiseen enemmistöön on tärkeää. Heidän äänensä pitää tulla kuuluviin, heitä vahvistaa.
- Yhteisen identiteetin rakentaminen ja vahvistaminen: ”me tamperelaiset”.

Viharikokset

- Viharikokset tulisi raportoida poliisille, vaikka rikollisen kiinnisaaminen olisikin epätodennäköistä. Jos mahdollista, tulisi huolehtia, että vihamotiivi kirjataan rikosilmoitukseen.
- Rasistinen huutelu, uhkaukset, pahoinpitelyt, syrjiminen ym. viharikokset aiheuttavat pelkoa ja johtavat jopa siihen, että uhri alkaa välttämään tiettyjä tilanteita, paikkoja.
- RIKU tarjoaa tukea käytännön apua uhrille. Tärkeää myös muu tuki.
- Olisi hyvä neuvoa ennakkoon, miten toimia järkevästi uhkaavissa tilanteissa.
 - Äänittäminen tai videoiminen ei ole olennaisinta.
 - 112 ja ihmisten lähelle.

Linkkejä ja vinkkejä

- <https://www.riku.fi/>
- <https://www.naapuruussovittelu.fi/>
 - Hyvää materiaalia, malli konfliktin selvittelyyn
- Polarisaatio ja maahanmuutto <https://youtu.be/QkPvmFZe47I>
- <https://www.sitra.fi/artikkelit/oikein-kayty-dialogi-purkaa-polarisaatiota/>
- Risto Harisalo & Ensi Miettinen, Luottamus: Pääomien pääoma, https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/100946/Harisalo_Miettinen_Luottamus_paaomien_paaoma.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kaikkien kansojen koti s. 213
- Kolumni: Turvapaikanhakija on vihreälle hoivattava reppana, töppäävä somali persun lottovoitto – miksi näin on? https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/4064ecde-e7d7-4344-bc68-d465ca55a269?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR222R-EsqAWwVmEmioSHIQOHC4vULauYCKznLfuMOOz0wDleCsh4VN14lw#Echobox=1605775077

KotoDia

Koulutus, ohjaus ja mentorointi
kotouttavan diakonian tueksi

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

SATAEDU